

Vyhodnotenie 5. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy a osemročné gymnáziá

Záložka do knihy spája školy: Moja obľúbená kniha

Dňa 25. augusta 2014 vyhlásila Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave v spolupráci s Národným pedagogickým múzeom a knižnicou J. A. Komenského v Prahe pri príležitosti **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2014** pre základné školy a osemročné gymnáziá 5. ročník česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy: Moja obľúbená kniha*.

Cieľ česko-slovenského projektu

Cieľom projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a osemročnými gymnáziami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh. Žiaci mohli na záložkách ľubovoľnou technikou stvárniť svoju obľúbenú knihu. Výmenu záložiek mohli slovenské školy využiť aj k nadviazaniu spolupráce, kontaktov alebo poznávaniu života žiakov v Českej republike a zároveň aj ako prierezovú tému do Školského vzdelávacieho programu alebo ako súčasť školského projektu.

Priebeh česko-slovenského projektu

Slovenské školy, ktoré sa chceli zúčastniť projektu, vyplnili do 26. septembra 2014 elektronickú prihlášku zverejnenú na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok Slovenská pedagogická knižnica vytvorila **411 partnerských dvojíc** s prihliadnutím na druh a typ školy a počet prihlásených žiakov, z toho bolo 239 partnerských dvojíc medzi českými a slovenskými školami a 172 partnerských dvojíc z dôvodu nízkeho počtu prihlásených českých škôl medzi samotnými slovenskými školami. V dňoch 28. až 29. septembra 2014 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici. Zúčastnené partnerské dvojice informovala o tom, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadväzovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2014.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu

Do projektu sa prihlásilo **822 škôl s celkovým počtom žiakov 105 911**, z toho bolo:

- **239 českých základných škôl** s celkovým počtom 28 394 žiakov a
- **583 slovenských škôl** s celkovým počtom 77 517 žiakov.

Slovenská pedagogická knižnica poďakovala 22. októbra 2014 každej zúčastnenej českej i slovenskej škole za aktívnu účasť v projekte a vyzvala ju na jeho dobrovoľné vyhodnotenie a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Výber z dobrovoľného hodnotenia projektu 364 slovenskými základnými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na tejto webovej adrese:

http://www.spgk.sk/swift_data/source/2014/Projekt_Zalozka_ZS_osemrocne_gymnazia_Hodnotenie_A.pdf

Výroba záložiek

Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov a prevažne na určenú tohoročnú tému *Moja obľúbená kniha* počas vyučovacích hodín, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo doma podľa svojich schopností, možností a veku. Mladších žiakov zaujímali najmä rozprávky a príbehy o zvieratkách. Medzi ich obľúbené knihy patrili: Krtko, Danka a Janka, Čin-Čin, Maľko a Kubko, Tri prasiatka, Ferdo Mravec. Starších žiakov zase skôr zaujímali encyklopédie, dobrodružné, strašidelné a romantické príbehy. Na ich záložkách boli najčastejšie zobrazení: Harry Potter, Malý princ, Robinson Crusoe, Klub záhad, Na krídlach motýľa, Anna zo Zeleného domu, Dokonalá Klára. Počas výroby záložiek mnohí žiaci pred svojimi spolužiakmi prezentovali svoje obľúbené knihy a rozprávali, prečo si ich vybrali ako motív na svoju záložku. Doplnujúcim programom výroby záložiek boli často čitateľské maratóny, literárne kvízy, čítanie rozprávok staršími žiakmi prváčikom, žiacke besedy o prečítaných knihách alebo aj besedy so slovenskými regionálnymi spisovateľmi. Zriedkavo aj príprava powerpointových prezentácií alebo cédečiek s informáciami a fotografiami o svojich obciach, mestách alebo školách určená pre partnerské školy.

Výmena záložiek

Väčšina základných škôl do balíka so záložkami pribalila priateľské listy, fotografie žiakov, ktorí vyrábali záložky, školské časopisy, zbierky žiackych literárnych a výtvarných prác, propagačné a informačné materiály o škole alebo obci či meste, darčkové predmety, drobné športové doplnky alebo knihy od slovenských alebo českých spisovateľov. Žiaci na zadnú stranu záložky písali svoje poštové adresy, e-mailové adresy alebo facebookové kontakty, aby mohli medzi sebou navzájom komunikovať. Skoro všetky zúčastnené školy si z priateľských záložiek urobili výstavky buď v aule školy, alebo v priestoroch školskej knižnice, prípadne v triedach. Ďalej na webových sídlach svojich škôl uverejnili najkrajšie záložky či napísali články o priebehu projektu do svojich školských časopisov. Podaktoré školy darovali svoje záložky svojim vzácnym hosťom, ktorí sa zúčastnili osláv Medzinárodného dňa školských knižníc 27. októbra 2014, alebo ich odložili pre budúcich prvákov, ktorým ich darujú pri zápise do školy v roku 2015. Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať nové spôsoby spolupráce. Niektoré si už dohodli aj vzájomnú návštevu škôl vo forme školského výletu.

Prínos česko-slovenského projektu

Výmena záložiek opäť prispela k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami, ukázala im ďalšie možnosti spolupráce v budúcnosti, u žiakov podporila ich rozvoj kreativity, fantázie, manuálnej zručnosti a práce s informáciami, zušľachtila ich morálne hodnoty, zábavnou formou ich pritiahla ku knihám, podporila ich vzťah k čítaniu a posilnila ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Prínos stanovvej témy *Moja obľúbená kniha* spočíval taktiež vo vzájomnom poznávaní českých a slovenských spisovateľov prostredníctvom odporúčaných obľúbených kníh samotnými žiakmi a ich motiváciou prečítať si práve tie kamarátove. Pridanou hodnotou projektu bolo rozšírenie vedomostí žiakov zo slovenského jazyka a literatúry a rovnako aj zapojenie žiakov s mentálnym postihnutím, žiakov pochádzajúcich zo sociálne alebo jazykovo znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh.

Vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov, nepedagogických zamestnancov a žiakov

„Sme radi, že sme opäť mohli byť súčasťou takéhoto úžasného medzinárodného projektu, ktorý školy hneď na začiatku školského roka príjemne naladí a zomkne. Ďakujeme.“

Jarmila Dragulová, Spojená škola internátna, Prievidza

„Samotnej výrobe záložiek predchádzalo celoškolské podujatie Dneska prečítajme knižky z Česka, v rámci ktorého sa naši žiaci oboznámili s tvorbou českých spisovateľov. Predmetom poznávania nebola len česká literatúra, ale aj úskalia českého jazyka.“

Dana Dedičová, Základná škola s materskou školou J. A. Komenského, Lednica

„Sme šťastní, že sme mohli svojimi dielami spríjemniť chvíle pri čítaní žiakom, ktorí si pripravili záložky aj pre nás. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník tohto veľkolepého projektu zameraného nielen na podporu čítania, ale aj podporu kreativity, tvorivosti a priateľstva.“

Andrea Vallová, Základná škola, Lozorno

„Našu školu navštevujú žiaci s mentálnym postihnutím, ktorí pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k literatúre a k čítaniu kníh. To bol hlavný dôvod, prečo sme sa radi, už po tretíkrát, zapojili do projektu.“

Diana Sujová, Špeciálna základná škola, Detva

„Vždy sa radi zúčastňujeme tohto zmysluplného projektu, za organizáciou ktorého stojí množstvo práce a času. Výsledkom sú nielen rozžiarené oči žiakov pri vybaľovaní záložiek od kamarátov zo Slovenska, ale aj ich radosť pri vkladaní záložiek do obľúbených a rozčítaných kníh. Ďakujeme.“

Tamara Kalátová, Základná škola a materská škola, Viničné Šumice, Česká republika

„Záložka je mojou kamarátkou. Pred spaním si ešte raz otvorím šlabikár a pozriem sa na nové písmenká a aj na moju krásnu záložku.“

Anna Mária, Základná škola, Vtáčkovce

„Deň, keď zhotovujeme záložky, sa mi veľmi páči. Rozprávame sa o obľúbených knihách a vzájomne sa inšpirujeme, čo zaujímavé by sme si mohli prečítať. Záložky posielame do pridelenej partnerskej školy, a tak máme možnosť nadviazať nové priateľstvá.“

Sofia, Základná škola, Kalinovo

Pod'akovanie

Naše úprimné pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa podieľali na príprave, propagácii, realizácii a hodnotení projektu v Českej republike a Slovenskej republike.

Ďakujeme aj **českým a slovenským pedagogickým zamestnancom i nepedagogickým zamestnancom** za ich vzácny čas a úsilie, ktoré venovali príprave a realizácii projektu. Osobitne im ďakujeme za koordináciu projektu na ich školách, za usmerňovanie žiakov počas výroby záložiek, za sprostredkovanie výmeny záložiek a za vzájomnú korektnú komunikáciu. Takisto im ďakujeme za možnosť vytvorenia kamarátskych vzťahov medzi školami, za podporu samotného čítania literatúry a rovnako i za upevňovanie zmyslu pre dobro a krásu žiakov.

Oprávnené im patrí naša vďaka, obdiv a úcta.

Naša vďaka patrí aj **českým a slovenským žiakom** základných škôl za to, že sa opäť stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti.

Špeciálne pod'akovanie

Zvlášť chceme pod'akovať všetkým **slovenským školám**, ktoré s pokorou a radosťou prijali za svojho partnera v projekte pridelenú slovenskú školu.

Pod'akovanie českému partnerovi

Srdečne ďakujeme **zástupcom Národného pedagogického múzea a knižnice J. A. Komenského v Prahe** za možnosť spoločne realizovať projekt. Menovite ďakujeme riaditeľke inštitúcie PhDr. Markéte Pánkovej, vedúcej Pedagogickej knižnice J. A. Komenského Mgr. Jane Klimešovej a koordinátorke projektu za české školy Mgr. Radmile Indrákovej.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica; koordinátorka česko-slovenského projektu (26. 11. 2014)